
2

Vragenuur: Vragen Stoffer

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Stoffer aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, bij afwezigheid van de minister van Justitie en Veiligheid, over **de verdubbeling van het aantal verkeersdoden door alcohol**.

De voorzitter:

We beginnen met de vraag van de heer Stoffer van de SGP aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, die de minister van Justitie en Veiligheid vervangt, die ik ook van harte welkom heet. De vraag gaat over de verdubbeling van het aantal verkeersdoden door alcohol. Het woord is aan de heer Stoffer.

De heer Stoffer (SGP):

Voorzitter, dank. Je bent een rund als je met alcohol stunt. Het aantal verkeersdoden door alcoholgebruik is in de afgelopen twee jaar meer dan verdubbeld en in 95% van de gevallen gaat niet eens om de drankrijder zelf. Het aantal ongevallen als gevolg van de combinatie van alcohol- en drugsgebruik is meer dan verdubbeld. Het aantal verkeersincidenten met lachgas neemt ook exponentieel toe. De werkelijke aantallen liggen nog hoger, omdat lang niet altijd gemeten wordt. De politie dacht dat er sprake zou zijn van minder alcohol in het verkeer, maar de werkelijkheid is, zoals we zien, totaal anders. Hoe kan dat?

De SGP vindt — dat vinden we echt — dat het kabinet zich te soft opstelt richting drank- en drugsrijders. Daarom heb ik een aantal vragen. De eerste vraag is of er diepgravend onderzoek komt naar gebruik van alcohol, drugs en lachgas in het verkeer. Er zijn nu veel minder grootschalige alcoholcontroles dan in het verleden en de politie kiest ook heel vaak voor minder opvallende controles, maar ik ben bang dat die veel te vaak vervallen omdat er opeens andere prioriteiten gesteld worden. Mijn tweede vraag aan de staatssecretaris is dan ook of zij de Kamer binnen een maand kan informeren over het verloop van de alcohol- en drugscontroles in de afgelopen jaren. Mijn derde vraag is of de staatssecretaris ervoor gaat zorgen dat er weer vaker grote alcoholcontroles komen en of drugs en lachgas daar expliciet in worden meegenomen. Laten we zien dat dit in het verkeer gewoon niet geaccepteerd wordt?

Tot slot, voorzitter. Drankrijders moeten gewoon keihard worden aangepakt. Het kabinet weigert het alcoholslot voor notoire drankrijders opnieuw in te voeren, terwijl het zo effectief is: drank op, dan gaat gewoon de deur van je auto niet open. De minister schermt met allerlei juridische bezwaren, maar ik heb al eerder gezegd: waar een wil is, is een weg. Mijn vraag is dus wanneer dat alcoholslot terug komt.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dan geef ik nu het woord aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Voorzitter. Ik ben het eens met de heer Stoffer. Rijden onder invloed van alcohol en drugs levert een groot gevaar op voor de verkeersveiligheid. Controles op alcohol en drugs zijn daarom ook van groot belang in het verkeer. Alcohol is en blijft onverminderd een van de prioriteiten in de verkeershandhaving. De minister van Justitie en Veiligheid spreekt regelmatig met de korpschef over verbetering van de verkeershandhaving. De handhaving is wellicht minder zichtbaar geworden doordat er minder met fuiken wordt gecontroleerd, maar door de sociale media zijn die fuiken veel minder effectief. De politie controleert meer gericht en vaker met onopvallende voertuigen en treedt gericht op door mensen bij afwijkend gedrag uit het verkeer te halen. Als de politie inschat dat fuikcontroles effectief zijn, worden die ook nog wel gericht in gezet. Dat gebeurt bijvoorbeeld op de uitvalswegen van festivals.

Zoals de heer Stoffer al zei, is het tegenwoordig niet alleen alcohol. Vaak zijn ook drugs in het spel en dat is ook te zien bij de ongevallen in het verkeer. Drugs in het verkeer zijn gevaarlijk en daarom is het goed dat de politie het instrument van de speekseltesten kan inzetten. We nemen verschillende maatregelen om bestuurders die met alcohol op deelnemen aan het verkeer strenger aan te pakken. Daarbij kun je bijvoorbeeld denken aan het wetsvoorstel Aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten, dat vandaag als hamerstuk voorligt in de Eerste Kamer. Daarmee gaat onder meer het strafmaximum voor rijden onder invloed omhoog van drie maanden naar een jaar. Daarnaast wordt ernaar gestreefd om nog deze week het wetsvoorstel Aanscherping maatregelen tegen rijden onder invloed in consultatie te brengen. Een van de voorgestelde maatregelen is de mogelijkheid voor de rechter om de ontzegging van de rijbevoegdheid dadelijk uitvoerbaar te verklaren. Hierdoor kan iemand die voor alcoholgebruik in het verkeer is gepakt, niet doorrijden tijdens de behandeling van een eventueel hoger beroep.

De heer Stoffer heeft gevraagd of er een diepgravend onderzoek komt. Ik denk dat we met de wetsvoorstellen die hier liggen een heel eind kunnen komen.

Als ik de heer Stoffer goed begrepen heb, heeft hij ook gevraagd of de Tweede Kamer binnen een maand geïnformeerd kan worden over alcoholcontroles. Ik moet nagaan of dat binnen een maand tot de mogelijkheden behoort.

De derde vraag ging over meer grote controles in het verkeer. Daarvan heb ik zojuist gezegd dat die fuikcontroles niet zo effectief zijn en dat we het daarom juist op een andere manier doen.

De heer Stoffer (SGP):

Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording van bijna al mijn vragen. In 2016 en in 2017 hadden we 13 respectievelijk 15 verkeersdoden door alcoholgebruik. In 2018 hadden we er 40. En nu zitten we al op 30. Dat was het geval in september dit jaar. Dat is een enorme stijging.

Ik hoor de staatssecretaris allemaal uitstekende dingen zeggen — dat klinkt goed — maar mijn vraag is of ze er ook vertrouwen in heeft dat we het hiermee dadelijk echt weer terugdringen.

Mijn vraag gaat ook heel nadrukkelijk over de voortgang met en ons inzicht in die controles. Ik heb namelijk sterk het vermoeden dat door het stellen van andere prioriteiten en het niet meer hebben van die fuikcontroles, al die gerichte controles een stuk minder worden. Ik ben dus blij dat de staatssecretaris toezegt dat ik een antwoord krijg op die vraag, maar ik wil wel expliciet weten hoe snel dat naar ons toekomt. Dan zullen we daar daarna ook op terugkomen. Dat is een.

Twee. Ik heb ook een specifieke vraag gesteld over het alcoholslot. Dat is niet alleen een wens van mij. Wij hebben dat volgens mij ook terug zien komen in de nieuwsberichten van de VVD. Ik denk dat dat een bredere wens hier in de Kamer is. Ik zou graag van de staatssecretaris willen weten wanneer we dat alcoholslot terugkrijgen.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

De heer Stoffer weet waarschijnlijk dat de Raad van State in 2016 een uitspraak heeft gedaan over de effectiviteit van het alcoholslot. Daar zat eigenlijk een dubbele strafmaat in. Enerzijds moest er bekeken worden of je het voor je werk nodig had om met de auto te rijden. Tegelijkertijd moest degene dat dat alcoholslot moest laten aanbrengen dat zelf betalen. Daarnaast was er nog de strafrechtelijke component. Om die reden is dat toen van tafel gegaan. Daar komt ook nog eens bij dat het alcoholslot op zich een goed instrument is, maar dat het niet betekent dat degene die alcohol op heeft niet kan rijden, want die kan met een andere auto gaan rijden. Misschien is het interessant voor de heer Stoffer om te vernemen dat er een pilot is geweest met een alcoholenkelband. De uitkomsten van die pilot komen later dit jaar. Daar heb je veel meer aan dan aan een alcoholslot. Die alcoholenkelband kan namelijk op basis van de zweetafgifte vaststellen of er te veel alcohol in het spel is, en dan kun je ook niet met een andere auto rijden.

De voorzitter:

Iedereen kijkt een beetje verbaasd, want hoe ziet zo'n alcoholenkelverband er dan uit?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Niet verband. Een enkelband.

De voorzitter:

Sorry, een enkelband. Maar iedereen kijkt een beetje verbaasd, zo van "hoe ziet dat eruit?" De heer Stoffer.

De heer Stoffer (SGP):

Het is voor de eerste keer dat ik hier vragen mag stellen, maar heb ik nog meer ruimte om ...

De voorzitter:

Ja, één minuut. Ja, hoor.

De heer Stoffer (SGP):

Kijk. Wat mij betreft is een alcoholslot in een andere vorm, bijvoorbeeld in de vorm van een enkelband, ook uitstekend. Ik zou daar dus graag nog meer informatie over krijgen op het moment dat de uitkomsten van de pilot beschikbaar zijn. Ik wil er nogmaals op aandringen dat het allemaal mooi klinkt, maar dat je hier gewoon echt hard moet optreden. Alcohol gebruiken en het verkeer ingaan kunnen gewoon niet samen. Je moet dus streng straffen. Je moet daar keihard in zijn. Wat iemand ook moet betalen en welke barrières er ook blijken te zijn, ik pleit er bij de staatssecretaris voor om dit echt aan te pakken, want we kunnen dit niet tolereren. Die aantallen moeten terug worden gebracht.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik wil de indruk die kennelijk bij de heer Stoffer bestaat dat er niks wordt gedaan, toch even wegnemen. Er wordt wel heel veel gedaan. Het is ook een grote zorg voor de minister van Justitie en Veiligheid dat dat inderdaad wordt teruggedrongen. Rijden onder invloed, of het nu om alcohol en drugs gaat, om alcohol zonder drugs, om drugs zonder alcohol, of wat dan ook, is iets verschrikkelijks. We moeten zorgen dat we dat zo veel mogelijk terugdringen. Ik heb daar zojuist ook wat maatregelen voor genoemd. Nog eventjes over het informeren van de Kamer over de controles in het verkeer: daarvan kan ik toezeggen dat daarover informatie verstrekt kan worden voor het AO Verkeersveiligheid op 18 december 2019.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Stoffer.

Mevrouw Kuiken (PvdA):

Je zal je kind, je geliefde, maar op deze manier verliezen door roekeloos, gevaarlijk rijgedrag door alcohol, drugs of lachgas. Maar we zien dat het aantal controles afneemt. Ook de capaciteit bij de politie om controles te doen, neemt af. Dat geldt daarmee dus ook voor de pakkans. Je kunt allerlei maatregelen hebben en je kunt allerlei straffen verzwaren, maar als daders niet worden gepakt, is dat allemaal loos.

De voorzitter:

En de vraag is?

Mevrouw Kuiken (PvdA):

Mijn vraag is de volgende. We zien nu ook dat de regio's leeg worden getrokken en dat er onvoldoende capaciteit aan politieagenten is. Agenten geven dit ook zelf aan: er kan niet meer op snelheid gecontroleerd worden en ook niet op alcohol of drugs. Mijn vraag aan de staatssecretaris is dus wat zij er specifiek aan gaat doen om die pakkans te vergroten.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

De politie is gericht gaan controleren op afwijkend gedrag. Ik zeg niet dat de politie minder is gaan controleren, maar gericht om daarmee individuele weggebruikers te kunnen aanpakken. Er vinden korte controles plaats op wisselende

locaties. Er is dus een andere aanpak, maar er is geen mindere aanpak gekomen.

Mevrouw Van Brenk (50PLUS):

Twee weken geleden was dit ook een onderwerp bij de begroting van Infrastructuur en Waterstaat. Dat zal de staatssecretaris begrijpen. Wij hebben daar twee punten naar voren gebracht waarover ik graag de mening van de staatssecretaris zou willen horen. Hogere sancties zijn echt nodig. Dan denken wij aan inkomensafhankelijke boetes en ook aan het afpakken van het rijbewijs of het invoeren van punten, zodat dit ook hoger aangeslagen kan worden. Kan de staatssecretaris haar visie daarop geven?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik heb zojuist gezegd dat ik blij ben dat vandaag als hamerstuk in de Eerste Kamer het wetsvoorstel Aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten ligt, waarbij het strafmaximum voor rijden onder invloed omhooggaat van drie maanden naar een jaar. Dat is in ieder geval een maatregel die van belang is. Ik heb ook gezegd dat het wetsvoorstel Aanscherping maatregelen tegen rijden onder invloed deze week in consultatie gaat.

De heer Schonis (D66):

Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording van de vragen. Ik heb twee vervolgvragen. De heer Stoffer vroeg net heel expliciet om een onderzoek om te kijken of er echt sprake is van meer drank in het verkeer. Ik denk dat dat weleens waardevol zou kunnen zijn. Ik wil de staatssecretaris daarom toch vragen om nog eens na te denken over dat onderzoek. U ontweek een beetje het antwoord op de vraag of u dat onderzoek gaat doen of niet. U zegt wel "we gaan bij festivals staan" en u hint er een beetje op dat het meer bij jongeren gebeurt, maar het zou ook weleens zo kunnen zijn dat drankgebruik gewoon steeds meer normaal wordt in het dagelijks verkeer en dat we er daarom eens dieper op in moeten gaan. We hebben immers het Strategisch Plan Verkeersveiligheid en we moeten naar die nul verkeersdoden per jaar toe.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Er wordt speciaal gericht op alcohol, maar het is ook heel bekend dat er heel veel onder invloed van alleen drugs, van alcohol én drugs of van drugs en medicijnen wordt gereden. Het is dus heel lastig om daar een groot onderzoek naar te doen. Dat zal een heel groot onderzoek moeten zijn. Ik zou het eerlijk gezegd verstandig vinden om dit onderwerp bij het AO Verkeersveiligheid op 18 december aanstaande aan de orde te stellen.

Mevrouw De Pater-Postma (CDA):

De cijfers zijn enorm schokkend. Als je te maken krijgt met het verlies van iemand door een ongeval in het verkeer waarbij misschien alcohol of drugs in het spel waren, dan is dat ontzettend moeilijk voor de nabestaanden. Als de bestuurder bij zo'n ongeval is overleden maar ook andere slachtoffers heeft gemaakt, blijkt er niet getest te worden op drugs of alcohol in het bloed, terwijl het voor de nabestaanden in de waarheidsvinding wel ontzettend

belangrijk is om te weten wat er precies is gebeurd. Is de staatssecretaris bereid om die bestuurders voortaan wel te testen op het gebruik van alcohol en drugs, ook al zijn ze overleden bij het ongeval?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ik begrijp de vraag van de vertegenwoordiger van het CDA heel goed. Ik kan ook inderdaad begrijpen dat ouders of nabestaanden heel graag willen weten of degene die hun kind of hun geliefde heeft doodgereden, onder invloed was of niet. Er zitten alleen heel veel juridische haken en ogen aan het testen van iemand na het overlijden. Ik kan daar dus op dit moment geen antwoord op geven. Ik kan wel zeggen dat er eens naar gekeken kan worden, maar er zitten heel veel haken en ogen aan; dat moet u ook weten.

De voorzitter:

En dat de Kamer daarover ook wordt geïnformeerd als het zover is.

Staatssecretaris Broekers-Knol:

Ja ... Of ik zover kan gaan, weet ik nog niet. Ik vraag om dit ook nog even bij het AO Verkeersveiligheid aan de orde te laten komen. Graag, voorzitter.

De voorzitter:

Dan komt het terug bij het algemeen overleg.

De heer Laçin (SP):

Het kabinet spreekt grote woorden: nul verkeersdoden in 2030. Dat staat in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Maar tegelijkertijd zien we dat in deze kabinetsperiode het aantal verkeersdoden stijgt, en dat het aantal dodelijke ongevallen met alcohol meer dan is verdubbeld tussen 2017 en 2019. Dat is de realiteit. Anderzijds hebben we hier te maken met een minister van een partij die al tien jaar regeert en die enorm heeft bezuinigd op de capaciteit van de politie. Daardoor is het aantal alcoholcontroles daadwerkelijk verminderd. De staatssecretaris zei zonet van niet, maar dat is wel degelijk zo. Ik wil dus graag van deze staatssecretaris weten wat zij eraan gaat doen om niet alleen grote woorden te spreken over verkeersveiligheid maar ook echt te gaan leveren, bijvoorbeeld door de politiecapaciteit te gaan vergroten. Wanneer gaat dat gebeuren?

Staatssecretaris Broekers-Knol:

De aanpak van alcohol is een van de landelijke prioriteiten van OM en politie. Dat hebben ze gezamenlijk vastgesteld in de Leidraad Handhavingsplan Verkeer 2016-2018. Die leidraad ziet op de verkeershandhaving door de teams verkeer. Daar moet ik naar verwijzen en ik denk dat daarmee het antwoord voldoende is gegeven. Het is een prioriteit.

De voorzitter:

Dank u wel.